

ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ (ηλικίας 0-6ετών)

Για παιδιά 0-6 μηνών:

- Ξαφνική αντίδραση στον ήχο.
- Επαναλαμβάνει τους ίδιους ήχους.
- Συχνά βαβίζει και κάνει ήχους ευχαρίστησης.
- Χρησιμοποιεί διαφορετικό κλάμα για να εκφράσει διαφορετικές ανάγκες.
- Χαμογελάει όταν του μιλάνε.
- Αναγνωρίζει φωνές.
- Εντοπίζει τον ήχο και στρίβει το κεφάλι.
- Ηρεμεί με την ανθρώπινη φωνή.
- Ακούει την ομιλία.
- Χρησιμοποιεί τα φωνήματα /p/, /b/, /m/, βαβίζοντας.
- Μιμείται ήχους.
- Ο τόνος και η ένταση των ήχων ποικίλλει.

Για παιδιά 7-12 μηνών:

- Κατανοεί το «ναι» και «όχι».
- Καταλαβαίνει και απαντά στο όνομά του.
- Ακούει και μιμείται περισσότερους ήχους.
- Αναγνωρίζει λέξεις οικείων αντικειμένων (π.χ. παπούτσι, μπάλα, ποτήρι).
- Βαβίζει χρησιμοποιώντας παρατεταμένους ή σύντομους ήχους.
- Χρησιμοποιεί τραγούδι – σαν σχέδιο από διάφορους τόνους ομιλίας όταν βαβίζει.
- Χρησιμοποιεί μεγάλη ποικιλία ήχων όταν βαβίζει.
- Μιμείται τους ήχους της ομιλίας των ενηλίκων.
- Χρησιμοποιεί ήχους εκτός από το κλάμα για να το προσέξουν.
- Ακούει όταν του μιλάνε.
- Ξεκινάει να αλλάζει το βάβισμα σε αργό.
- Παράγει 1 – 3 λέξεις (κυρίως ουσιαστικά).
- Καταλαβαίνει απλές εντολές.

Για παιδιά 13 – 18 μηνών (1 – 1 ½ ετών):

- Χρησιμοποιεί αργό και ηχολαλεί.
- Παραλείπει κάποια αρχικά σύμφωνα και όλα τα τελικά στις λεξούλες του.

- Παράγει σχεδόν ακατανόητο λόγο.
- Ακολουθεί απλές εντολές.
- Έχει ένα λεξιλόγιο έκφρασης 3 – 20 λέξεων (κυρίως ουσιαστικά).
- Παράγει φράσεις χρησιμοποιώντας 2 λέξεις.
- Συνδυάζει χειρονομίες.
- Ζητά περισσότερο επιθυμητά πράγματα.

Για παιδιά 19 – 24 μηνών (1 ½ – 2 ετών):

- Χρησιμοποιεί λέξεις συχνότερα παρά την αργκό.
- Έχει ένα λεξιλόγιο έκφρασης πάνω από 50 λέξεις (όχι απαραίτητα).
- Έχει ένα λεξιλόγιο κατανόησης 300 λέξεων.
- Αρχίζει να συνδυάζει ουσιαστικά με ρήματα.
- Αναγνωρίζει 5 μέρη του σώματός του ή του γονιού του.
- Κατανοεί ρήματα σε προτάσεις (π.χ. διψάει, πεινάει, θέλει να κοιμηθεί).
- Ξεκινάει να χρησιμοποιεί τις αντωνυμίες «εγώ», «δικό μου».
- Χρησιμοποιεί τον κατάλληλο τόνο ομιλίας του σε ερωτήσεις.
- Είναι περίπου 25 – 50 % κατανοητός σε ξένους.
- Απαντά στην ερώτηση «Τι είναι;».
- Απολαμβάνει να ακούει ιστορίες.
- Ονομάζει με ακρίβεια γνωστά αντικείμενα (π.χ. παιχνίδια)
- Ακολουθεί απλές εντολές.

Για παιδιά 2 – 3 ετών:

- Ο λόγος του είναι κατανοητός 50 – 75 %.
- Κατανοεί το «ένα», «πολλά».
- Λέει όταν θέλει να πάει τουαλέτα.
- Ζητά με το όνομα τους τα αντικείμενα που θέλει.
- Απαντά ερωτήσεις με «ναι – όχι».
- Αναγνωρίζει μερικά μέρη του σώματος.
- Ακολουθεί σύνθετες εντολές (π.χ. άνοιξε το κουτί και δώσε μου το αρκουδάκι) και απαντάει σε απλές ερωτήσεις με «Τι» και «Που».
- Απολαμβάνει μικρές ιστορίες τραγούδια.
- Χρησιμοποιεί 1 – 2 λέξεις στις ερωτήσεις του.

- Χρησιμοποιεί 3 – 4 λέξεις στις απαντήσεις του(Συνδυασμοί: Ουσιαστικό +Ρήμα, Ρήμα +Ουσιαστικό, Ουσιαστικό + Ρήμα + Τοποθεσία, Ουσιαστικό + Ρήμα + Επίθετο, κ.ά.).
- Χρησιμοποιεί προθέσεις, άρθρα, παροντικά ρήματα, πληθυντικό αριθμό, αντωνυμίες.
- Κατανοεί τη χρήση των αντικειμένων (π.χ. τι χρησιμοποιείς για να πιεις νερό, τι φοράς στα πόδια σου, με τι μπορείς να πας βόλτα, που βλέπεις παιδιά, με τι μαγειρεύουμε).
- Αναγνωρίζει τα ρούχα στον εαυτό του και στους άλλους, κατανοεί χωρικές έννοιες, αναγνωρίζει ενέργειες μέσα από εικόνες (κοιμάται, παίζει, τρώει, πίνει, πλένει, τρέχει, κ.ά.)
- Κατανόηση σχέσης μέρους – ολόκληρου του αντικειμένου (η πόρτα του αυτοκινήτου, η μύτη του σκύλου).
- Κατανόηση βασικών περιγραφικών εννοιών «μεγάλο – μικρό, μέσα – έξω, πάνω – κάτω, βρεγμένο».
- Χρησιμοποιεί μερικά ρήματα σε χρόνο παρελθοντικό (αόριστο).
- Κατανοεί ερωτήσεις που έχουν «Γιατί», «Ποιος», «Ποιου», «Πόσοι».
- Κατανοεί πάνω από 500 λέξεις.
- Χρησιμοποιεί 50 – 250 λέξεις, το λεξιλόγιό του αναπτύσσεται με μεγάλη ταχύτητα αυτή την περίοδο.

Για παιδιά έως 4 ετών

- Η ομιλία του παιδιού πλησιάζει περισσότερο αυτή των ενηλίκων όσον αφορά τη γραμματική και το συντακτικό.
- Χρησιμοποιεί προτάσεις 4-λέξεων ή 5-λέξεων (π.χ. Η μαμά πήγε στη δουλειά).
- Κατανοεί χωρικές έννοιες όπως π.χ, «μπροστά από- πίσω από», «αρχή-τέλος», «πρώτο-μεσαίο-τελευταίο».
- Αναγνωρίζει τα σχήματα: κύκλος, τρίγωνο, τετράγωνο, σταυρός.
- Κάνει ερωτήσεις με «Τι; Πού; Πότε; Γιατί;»
- Χρησιμοποιεί απλούς συνδέσμους, πληθυντικό, ρήματα σε μελλοντικό ή παρελθοντικό χρόνο, κτητικές αντωνυμίες.
- Αναγνωρίζει κατηγορίες αντικειμένων (φρούτα, λαχανικά).

- Απαντά σε υποθετικές ερωτήσεις (π.χ. Τι θα έκανες αν ένωθες άρρωστος, τι θα έκανες αν λέρωνες τη μπλούζα σου;).
- Ο λόγος του είναι 80% κατανοητός.

Για παιδιά έως 5 ετών

- Κατηγοριοποιεί αντικείμενα ανάλογα π.χ με το χρώμα, με το σχήμα ή με την κατηγορία (φρούτα, λαχανικά, έπιπλα, κ.ά)
- Λέει τις ημέρες της εβδομάδας, τις εποχές και τα χαρακτηριστικά τους.
- Κατανοεί τις έννοιες: «περισσότερο-λιγότερο, πριν-μετά, προηγούμενο-επόμενο».
- Οι προτάσεις του αποτελούνται από 4 – 8 λέξεις (π.χ. Ο μπαμπάς πήγε στο γιατρό με το αμάξι).
- Περιγράφει πρόσωπα, πράγματα και τοποθεσίες.
- Μένει σε μια δραστηριότητα για 15-20 λεπτά.
- Ο λόγος του είναι σχεδόν τέλειος, με εξαίρεση ίσως το /ρ/.
- Αναμεταδίδει μια ιστορία.
- Χρησιμοποιεί 2000λέξεις, γνωρίζει 6000λέξεις.

Για παιδιά έως 6 ετών

- Έχει λεξιλόγιο κατανόησης περίπου 13.000 λέξεων.
- Ονομάζει αντίθετα, αριθμούς και ξέρει αρκετά γράμματα.
- Ξέρει τις ημέρες της εβδομάδας.
- Μετράει μέχρι το 30 μηχανικά.
- Ανταλλάσσει πληροφορίες και κάνει ερωτήσεις.
- Χρησιμοποιεί γραμματικά ολοκληρωμένες προτάσεις.
- Τραγουδάει ολόκληρα τραγούδια και απαγγέλλει παιδικά τραγούδια.
- Επικοινωνεί εύκολα με ενήλικές και άλλα παιδιά της ηλικίας του.
- Δίνει όταν του ζητηθεί η σημασία κοινών λέξεων, π.χ. τι είναι η τηλεόραση.
- Κατανοεί την έννοια του «πριν - μετά» σε μια ιστορία.
- Κατανοεί την παθητική φωνή (π.χ ο μπαμπάς φιλήθηκε από το παιδί).